

Negen “voorstellen van burgers” op gemeenteraden in 2007

Van gevangnissen, postkantoren en fietspaden tot het uitgaansuur bij carnaval.

Bernard Daelemans, stafmedewerker bij De Wakkere Burger.

Deze tekst is een ingekorte versie van een artikel uit een thema-dossier dat verschijnt in het juni-nummer van TerZake

Het onderzoek van De Wakkere Burger detecteerde negen voorbeelden van “voorstellen van de burger” die in 2007 op de agenda van een gemeenteraad terecht kwamen. De primeur bleek weggelegd voor een verzoek van de Turnhoutse jeugdraad. Daarna volgden nog een aantal andere Vlaamse gemeenten. Het werd een gevarieerd overzicht.

Turnhout: jeugdraad

De actieve jeugdraad van Turnhout legt zich met veel enthousiasme toe op beleidsadviezen. De raad werkte een tienpuntenprogramma uit en keek vol ongeduld uit naar de bouw van een nieuwe fuifzaal. Maar de raad voelde zich niet altijd even ernstig genomen door het bestuur. Het was niet duidelijk of er met de adviezen iets werd gedaan. Er kwam niet altijd een antwoord. Het gemeentebestuur is wel verplicht om advies te vragen aan de jeugdraad over een aantal onderwerpen, maar dikwijls gebeurde dat pas op het laatste nippertje. Zo bleef er amper tijd over om een degelijk antwoord te formuleren. De jeugdraad wou dit communicatieprobleem op de politieke agenda plaatsen via de nieuwe inspraakprocedure.

Concreet vroeg de jeugdraad om een structurele communicatie op te zetten met het gemeentebestuur – in het bijzonder met de schepen van Jeugdzaken. Het verzamelen van voldoende handtekeningen voor deze eisenbundel verliep niet helemaal zonder problemen. In totaal werden 451 handtekeningen samengebracht, maar 117 daarvan werden ongeldig verklaard. Het ging om inwoners van andere gemeenten. Na controle aanvaardde het stadsbestuur uiteindelijk 334 ondertekenaars. Dat was exact (!) de benodigde 1 percent van het inwonersaantal.

Het voorstel kreeg dus een plaats op de agenda van de eerstvolgende gemeenteraad. Dat gebeurde op 26 maart 2007. Het dossier werd inhoudelijk knap voorbereid. Alle gemeenteraadsleden ontvingen een overzicht van alle recente adviezen van de jeugdraad en van de reactie van het stadsbestuur. Ook het tienpuntenprogramma werd nog eens meegegeven. De context van het initiatief werd geschetst en het concrete voorstel werd toegelicht. De gemeenteraadsleden van alle fracties waren vol lof over de degelijke aanpak en de dynamiek van de jeugdraad. Uiteindelijk werden nieuwe afspraken vastgelegd met de nieuwe schepen van Jeugdzaken. Het college van burgemeester en schepenen zal zich beraden over een werkwijze voor een vlot overleg met de jeugdraad. Deze beloften werden ook effectief waargemaakt.

Houthalen: stortplaats

In Houthalen-Helchteren kwam op 26 april 2007 een totaal andere zaak voor. 351 buurtbewoners wilden de precieze stand van zaken kennen van de uitbreidingsplannen van de nabijgelegen Remo-stortplaats. De gemeente had beperkte vergunningen afgeleverd, maar een definitieve beslissing op het niveau van de Vlaamse regering was nog steeds hangende. De bewoners wilden weten of de bufferzone tussen het stort en het woongebied zou gerespecteerd worden. Indien dat niet het geval was, vroegen zij aan de gemeente om de nodige juridische procedures aan te spannen. Ze vragen ook een initiatief van de gemeente zodat de toegezegde sanering kan worden uitgevoerd van een inmiddels gesloten stort voor huishoudelijk afval. De bewoners wilden ook precies weten welk soort

afval er in de toekomst zal gestort worden. Deze lijst van afvalstoffen kregen ze liefst van een objectieve partij; zoals OVAM. Ze eisten ook metingen van fijn stof, een gezondheidsstudie en een betere informatieverstrekking.

Het gemeentebestuur van Houthalen-Helchteren bleek achter de eisen van de buurtbewoners te staan. De gemeente is gewonnen voor een uitdoof-scenario voor het stort en is desnoods bereid om een procedure bij de Raad van State te voeren. De vragen van de buurtbewoners werden aan de Vlaamse overheid overgemaakt. Er zal feedback worden gegeven en verder overleg worden gepleegd met een delegatie van omwonenden.

Dendermonde: gevangenis

In Dendermonde bestaat er discussie over de inplanting van een nieuwe gevangenis in de groene zone rond het Oud Klooster. Zo'n gevangenis is dan wel een federale instelling, maar vele andere actoren hebben een vinger in de pap: de lokale overheid, het Vlaams Gewest en de provincie, die alles coördineert. In een eerdere fase had de gemeente gekozen voor de locatie "Oud Klooster". Op uitdrukkelijke voorwaarde dat de verkeersontsluiting niet via de naburige woonwijken zou gebeuren. Dat was niet alleen de uitdrukkelijke belofte van de burgemeester en het uitgangspunt van de meeste gemeenteraadsfracties, maar ook het advies van de gecoro en van een provinciale werkgroep. Uiteindelijk bleek de ontsluiting toch gepland via de woonwijken.

Daarop schoot een actiecomité in werking dat onder het motto "Geen prison in onze groene long" 1.246 handtekeningen inzamelde. Het actiecomité wees erop dat de betrokken verkeerswegen al met een hoge verkeersdichtheid te kampen hebben. Ze stelden vast dat er geen mobiliteitsstudie is geweest en hamerden erop dat het advies van het gemeentebestuur terzake doorslaggevend kan zijn. Ze eisten dat het gemeentebestuur consequent afziet van de voorziene locatie indien de verkeersafwikkeling niet herbekeken kon worden.

Over dit voorstel werd in de gemeenteraad uitvoerig gedebatteerd. De discussies verliepen op een redelijk technisch niveau. Het debat maakte duidelijk dat de nieuwe strafinrichting relatief ver van de woonzones wordt ingeplant en dat er nog een behoorlijke groene oppervlakte overblijft. De 'ideale' verkeersontsluiting bleek wel onbetaalbaar omdat daarvoor een nieuwe brug over de Dender nodig is. Wel werd een mobiliteitsstudie beloofd om uitsluitsel te geven over de definitieve keuzes met betrekking tot het verkeersplan. De initiatiefnemers waren tot op zekere hoogte tevreden omdat er nog manoeuvreerruimte bleek te zijn. De handtekeningactie heeft het bestuur toch verplicht zijn kaarten op tafel te leggen, denken ze. Op die manier hebben ze het dossier terug opengemaakt.

Kortrijk: postkantoor

Een breed collectief van buurtbewoners, verenigingen en klanten voerden een petitie-actie tegen de aangekondigde sluiting van een Kortrijks buurtpostkantoor. In een eerste campagne, onder het motto "Ons postje blijft" zamelden ze 4.545 handtekeningen in, die werden afgegeven aan toenmalig minister van Overheidsbedrijven Bruno Tuyben en aan de algemene directie van De Post. Deze actie bleef zonder effect. Daarom werd een "voorstel" ingediend bij de gemeenteraad. Dat kon rekenen op de steun van ongeveer 750 ondertekenaars. Deze actie gebeurde in samenwerking met het CAP (Comité voor een Andere Politiek, een nieuwe politieke beweging).

Het punt kwam op de gemeenteraad op 11 juni 2007. Concreet werd voorgesteld dat de gemeente een gedeconcentreerd loket zou openen in de buurt, waar ook verschillende sociale diensten zouden aangeboden worden. Een dergelijk concept kadert in de "gebiedswerking" van de stad Kortrijk. In dit geheel zou ook een postpunt geïntegreerd kunnen worden. Het Kortrijkse stadsbestuur bleek bereid om deze zaak verder te onderzoeken in een gemengde werkgroep waarin ook de initiatiefnemers van de petitie een plaats zouden hebben. De koppeling van een basisdienst aan de gebiedswerking van de stad bleek voldoende waardevol voor verdere verkenning. Het ging uiteindelijk om een loze

belofte. De werkgroep is nooit samengeroepen, zagezegd omdat er “nieuwe elementen” in het dossier waren opgedoken.

Zulte: Gezinsbond

Ook in Zulte werd een zaak aanhangig gemaakt in de gemeenteraad door middel van de procedure van de voorstellen. De plaatselijke Gezinsbond wilde zijn beleidsprioriteitenplan voorstellen aan de nieuwe gemeenteraad. De gevolgde werkwijze strookte echter niet met de voorschriften uit het gemeentedecreet. De Gezinsbond diende namelijk geen handtekeningenformulier in met de ondersteuners van het voorstel. Zij stuurden simpelweg de ledenlijst op van de plaatselijke afdeling van de Gezinsbond. Voor het gemeentebestuur vormde deze vormfout echter geen beletsel om de zaak toch op de agenda van de gemeenteraad te plaatsen. De Gezinsbond was uiteraard erg tevreden dat het zijn uitvoerige prioriteiten rechtstreeks onder de aandacht van de gemeenteraad kon brengen.

Dilbeek: fietspaden

In Dilbeek nam een bestuurslid van een ouderraad van de school Regina Caeli het voortouw in een actie voor veilige fietspaden. De initiatiefnemer is tevens lid van een overkoepelende “werkgroep verkeer” van de verschillende scholen uit de gemeente. Met een gezamenlijke fietsactie reden ze een parcours langsheen de onveilige punten. Daarop volgde een handtekeningenactie waarbij in totaal 1.149 handtekeningen werden verzameld. Dat was ruim drie keer zoveel als nodig. In het voorstel vroegen de initiatiefnemers om in het meerjarenplan 2007-2012 voldoende middelen vast te leggen voor veilige schoolroutes. Bijkomend studiewerk was niet vereist, vond de “voortrekker” van het project. In 2002 was al een mobiliteitsplan goedgekeurd, dat nog steeds niet was uitgevoerd. Ook werden door de Dilbeekse scholen rapporten met verbeterpunten aangereikt aan het gemeentebestuur.

De motie werd erg positief onthaald door de gemeenteraad en unaniem goedgekeurd. De initiatiefnemer zal echter niet rusten voor hij kan vaststellen dat er ook concreet middelen worden ingeschreven in de gemeentebegroting. Opmerkelijk, de initiatiefnemer is als secretaris van een plaatselijke meerderheidspartij, zelf nauw betrokken bij de gemeentepolitiek. Toch koos hij ervoor om deze problematiek niet via de partijpolitieke kanalen aan te kaarten. Volgens hem gaat van deze burgermobilisatie een krachtiger signaal uit dan van lobbywerk binnen de eigen partij.

Gent: hoofddoekendebat

Het hoofddoekendebat beroert de Vlaamse samenleving, in het bijzonder in de grotere steden. In Gent werden in geen tijd meer dan 3.500 handtekeningen ingezameld om de stad Gent tot een standpunt te dwingen over deze hoofddoekenkwestie. De vraag aan de stad was om uitdrukkelijk toe te staan dat het Gentse gemeentepersoneel een hoofddoek mag dragen. Het was de vereniging “Divers en Actief” die het punt aankaarte en bij zijn achterban handtekeningen ronselde.

De zaak zou in elk geval besproken worden door de gemeenteraad. Het Vlaams Belang had van het thema zijn stokpaardje gemaakt. De meeste andere fracties wilden de kwestie niet echt onder de aandacht brengen. Op 26 november 2007 was het dan toch zover. Na een langdurig debat stemden de fracties in gespreide slagorde. Zoals de gemeentesecretaris ons meldde werd het eerste verzoek van “Divers en Actief” (een standpunt innemen) ingewilligd; het tweede verzoek (de hoofddoek toelaten) werd afgewezen.

Gent: postkantoor

Nog in Gent werd een voorstel ingediend door het Comité voor een Andere Politiek omtrent de sluiting van de Post van 9050 (Gentbrugge-Ledegem). Ook dit voorstel stond op 26 november 2007 op de gemeenteraadsagenda. Aangezien alleen gemeentelijke bevoegdheden kunnen worden aangekaart, was het concrete voorstel om een gemeentelijke vzw op te richten die een

dienstverleningsovereenkomst zou sluiten met De Post. De initiatiefnemers rekenden uit dat er na de geplande sluiting nog slechts één postkantoor zou overblijven voor 21.000 inwoners. Voor bijvoorbeeld veel bejaarden zou de wandelafstand dan wel erg groot worden. Daarom noemen de initiatiefnemers Gent een “postkerkhof”; zeker vergeleken met Antwerpen en Brussel.

Tijdens het debat kwam naar voren dat de gemeenteraad al unaniem een motie had aangenomen waarin aan De Post werd aangemaand om terug te komen op de sluitingsplannen. De meeste fracties wilden het idee van een gemeentelijke vzw of een tussenkomst van de stad in de huur van het postbestuur verder ernstig bespreken. De Gentse burgemeester wou een inspanning doen om het postkantoor te redden maar uit contacten met Postbaas Thys bleek dat niet zo zeer de huurkosten het probleem zijn, maar wel de personeelskosten.

De kwestie werd doorverwezen naar een gemeenteraadscommissie. Aan de indieners van het voorstel wordt de verzekering gegeven dat ze tijdig op de hoogte gebracht zullen worden van de bijeenkomst van de commissie.

Ninove: carnaval

Op 29 november werd een behoorlijk ludieke kwestie aangekaart op de gemeenteraad van Ninove. Drie carnavalsverenigingen, de “Kloefkappers”, de “Skoeten” en “Veur Tier Toisj” vroegen de toelating aan het lokaal bestuur om tot vijf uur door te feesten bij het jaarlijkse jongerencarnaval aan de Koepoort op Vastenavond. Er was namelijk sprake dat de stad een vroeger afsluitingsuur zou vastleggen. In wezen ging het vooral om de geluidsversterking. De carnavalsverenigingen verzamelden 1.200 handtekeningen voor dit vrolijke voorstel. Uit de toelichting op de gemeenteraad bleek dat niet de gemeenteraad, maar wel het schepencollege bevoegd is voor het afleveren van de vergunning. De burgemeester kon wel meedelen dat voor het carnavalsfeest een eenmalige afwijking werd toegestaan op het stedelijk reglement inzake geluidsversterking.

*_*_*_*